16. številka. Trst, v torek 21. januvarija 1902 Tečaj XXVII

„Edinost"
izhaja vsakrat za dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:
za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino se plačevati naprej. Na naročila brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamezne tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (5 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon štv. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost" za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia štv. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo štv. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista Edinost" Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost" v Trstu

Napitnica grofa Goëssa nemškemu princu.

Dem tapferen Kämpfer
für die Ehre Deutschlands.

Kaj so sklepi človeka?! Nič, pene. Danes smo jih storili, jutri moramo izvajati — druge sklepe. Določili smo, da se ne bomo bavili z obiskom mladega nemškega princa Adalberta.

Danes pa se moramo celó na tem mestu baviti s tem obiskom. Ali bolje rečeno: z govorom c. kr. namestnika grofa Goëssa, kateremu govoru je bil obisk nemškega princa v povod. Kdo bi bil pričakoval takovega važnega, da, senzačnega pojava od strani visokega c. kr. funkcijonarja povodom obiska ptujega princa, ki je še le v nežni mladosti in ki se še le bliža pragu med detinsko in mladeniško dobo! Saj ravno to je, kar nas je osupnilo, fakt, da se je celó taka prilika porabila za oficijelne enuncijacije, ki morajo vznemiriti vseh v tej državi, ki še ne mislijo kapitulirati pred vsenemško idejo.

V meritorno analiziranje zdravijce c. k. namestnika grofa Goëssa nemškemu princu Adalbertu se danes ne moremo spuščati. O vsebini tega govora se bo dalo še mnogo pisati. Za danes nam zadošča konstatacija, da nam je od strani c. kr. funkcijonarja došla slovesna politična enuncijacija, — slovesta ravno z ozirom na rojaštvo gosta —, ki nam odpira vznemirjajočo perspektivo v bodočnost in ki govori avstrijskim nenemškim narodom, da se jim je pripraviti na odločilen boj — za življenje.

Mogli bi sicer govoriti o dvojni eventuvalnosti, Ali prva — da bi bil namreč njegova ekscelenca le ekstemporiral in da je bila zdravijca le breztaknost, katero treba pisati le na račun gospoda namestnika samega — se nam zdi popolnoma izključena! Moramo torej smatrati kakor gotovo stvar, da je njegova ekscelenca nazdravil nemškemu princu po želji, intencijah in duhu osrednje vlade.

To daje zdravijci grofa Goëssa nenavadno, usodno pomembnost. Vlada avstrijska se torej raduje, da severni del monarhije oploduje nemška pristanišča; vlada avstrijska želi, da bi južna Nemčija stopila v najtesneje zveze z Adrijanskim morjem in da bi vplela tako novo vez v razmerah med obema državama; avstrijski vladni zistem govori o »velikih nalogah« **nemške mornarice**; ta zistem govori sicer še o avstrijskem emporiju, ali v njem naj bo dragocen del: **nemška kolonija v bogatem razevitu**.

Sapienti sat. V analiziranje se nočemo spuščati danes. Za razsodnega človeka je to dovolj, da se mu po tej politični enuncijaciji odpira vznemirjajoča perspektiva v bodočnost. Da je Schönerer govoril zdravijco, tudi bi je ne bil koncepiral mnogo drugače. Na človeka napravlja ta utis, kakor da smo v Avstriji sploh že pozabili čutiti se suvereno državo in kakor da se že, če tudi ne formalno, pač pa v praktičnem političnem nastopanju — čutimo vazale Berolina. Saj je tudi vsaki hip visokih odličnih avstrijskih gostov gori v Berolinu, ali takih zdravije ne govore tam gori niti ob najbolj penečem šampanjcu!

Trditev grofa Bülowa v državnem zboru nemškem, da namreč trozveza ne veže Avstrije in da jej ne nalaga nikakih obveznesti, pač ni mogla biti ovržena bolj temeljito, nego se je zgodilo to po najnoveji enuncijaciji avstrijskega zistema na usta njeg. ekscelence grofa Goëssa.

Jasno je torej, da k tolikim drugim, neštetim, so avstrijski Slovani dobili zopet presen memento, naj devljejo na stran malo, ko je v igri veliko! Dobili so vnovič opomin, kam jadramo z dosedanjim zistemom! Slepoto morajo biti udarjeni, ljudje so torej to, ki zaslužujejo pogubo, ako se še ne vzdramijo na boj proti zistemu, ki potišče monarhijo tako tesno ob plamen, da bodo nje nenemški narodi, ako ne bodo hitro hitro mislili na rešitev — borni pogorelci!

G. ministerski predsednik Körber je nedavno temu, v jednem svojih govorov, polnih arabesk in frazeologiških dekoracij, v parlamentu avstrijskem uljudno povabil gospôdo poslance, naj izvolijo pogledati v propad, ob katerem stojé. In uverjen je bil, da se morajo zgroziti ob tem pogledu! Za avstrijske Slovane pa bi bilo še veliko potrebneje, da pogledajo v propad, ob katerem stoje in na katerega jim je pokazal avstrijski zistem na usta ekscelenca grofa Goëssa v Trstu. Pogledajo naj, zgroze naj se, in gledajo naj, da — se rešijo!

Sicer bi bilo morda tudi avstrijski vladi v dolžnost, da malce pogleda v ta propad; morda bi se zgrozila tudi ona, ako jej je pogled še jasen.....

Javno zborovanje

političnega društva „Edinost" na Općinah dne 19. januvarja 1902.

(Zvršetek.)

Izvajanja g. Ivana Goriupa.

Za govorom g. dr. Rybářa, kateremu je sledilo živahno odobravanje, se je oglasil mestni svetovalec in poslanec g. Ivan Goriup, ki je pred vsem govoril o šolah. Rekel je, kako se je že pred 3 leti govorilo o novi šoli na Gropadi kakor o gotovi stvari; sprejelo se je v to svrho 14.000 kron v proračun in mislili smo, da bo šola kmalu ustanovljena. Govornik je bil v tej stvari večkrat privatno pri županu, ki mu je tudi dajal upanja, da se delo izvrši. Toda odločno proti tej šoli je bil dr. Luzzatto, in kar je rekel on, to so rekli tudi drugi, da-si so prepričani, da je šola potrebna. Govornik pa še vedno upa, da ne bo dolgo, ko bodo morali to šolo vendar napraviti.

Med temi, ki so proti tej šoli, je tudi neki zdravnik, ki se briga pač dosti za razmere mesta, a toliko manj za okolico. Bog ve, kako opravičuje ta mož, da morajo otroci hoditi ure in ure daleč v šolo, v burji in zimi?! On bi pač moral vedeti, da iz tega nastajajo lahko bolezni in da to ni zdravo!

Na Opčinah pač morajo napraviti novo šolo; sedanja je stara baraka z nizkimi prostori, ki so pa poleg tega tudi pretesni, tako, da so morali sedaj najeti še drugo poslopje. Prisiljeni bodo torej napraviti to šolo v kratkem. Zdaj so se izgovarjali, da še ni določen kraj, kjer bi jo zidali. Toliko pa se je vendar sprejelo zadnjič v mestnem svetu, da se naroči stavbinskemu uradu, da napravi potrebne načrte. Govornik upa torej, da prihodnje leto pričnó zidati.

Kar se pa tiče Gropajske šole, moralo bi namestništvo enkrat energično poseči vmes in naložiti magistratu, da jo mora napraviti!!

Govornik se je večkrat pritožil zaradi zavlačevanja te stvari, tako lani in zopet letos. Letos se mu je reklo, da je stvar še v pravdi, da utok magistrata še ni rešen instančnim potom. To pa ni res. Gospodje iščejo same prazne izgovore.

Glede sejmov je govornik omenil, da je župan kazal najboljo voljo, da se ustreže tej želji Opencev; tudi odsek, kateremu se je predmet izročil v proučenje, ni bil protiven; ko pa je stvar prišla v mestni zbor, so jo odvrgli.

Da bi osvetlil še bolj postopanje gospodov na magistratu proti zgornji okolici, navedel je govornik veselo zgodbo s svetilnicami v Trebčah. Veliko let se je prosilo za te svetiljnice, mnogo se je govorilo o njih javno in zasebno, čakalo se je nanje leta in leta, sedaj pa so jih vendar-le napravili. Toda, glejte zlomka! Sedaj imajo Trebenjci že več mesecev svoje toliko zaželjene svetilnice, a sedaj magistrat ne da petroleja in ne pošlje nikogar, ki bi jih prižigal. To je že uprav smešno!

Govornik je obljubil, da pojde v tej stvari na magistrat ter da poskusi, da morda vendar pošljejo človeka, ki bo lepe svetilnice tudi polnil s petrolejem ter jih zažigal.

Govornik je zaključil svoja izvajanja z besedami: Kdor ne živi tukaj, bi ne verjel, kako magistrat postopa z zgornjo okolico. Za mesto se gospôda še brigajo kolikor toliko, za okolico, zlasti za gornjo, pa se ne brigajo nič.

Poslušalci so tem besedam burno pritrjevali.

Še enkrat: Kako se godi »zvestim«?

G. dr. Rybář hoče še nekaj dodati svojemu prejšnjemu govoru. — V prejšnjih letih so mestna gospôda okoličanom vedno govorili: Bodite z nami, in vdobite vse! Toda vi ste nam nasprotni, in za svoje nasprotnike ne dajamo ničesar. Sedaj so vsaj toliko pametni, da ne govorijo več tako, ker so sprevideli, da jim noben otrok več ne verjame, ker vsakdo ve, da so vse njihove lepe besede le hinavstvo, kar se je pokazalo jasno dovolj v zadnjih letih.

V okolici je bilo vasi, v katere se Slovenci niti prikazati niso smeli, vasi, ki so dosledno volile laške zastopnike, in ravno za tiste niso gospoda prav nič storili.

Ravno slučaj s svetiljkami v Trebčah nam dokazuje to. Te svetiljke so imeli Trebenjci dobiti v nekako plačilo, ker so enkrat neko laško društvo prav lepo vsprejeli. Navzoč je bil tudi dr. Cambon in on je dejal, da se jim že iz hvaležnosti, ker so jih tako lepo sprejeli, morajo dati svetiljke, katere si vaščani želijo že toliko let. In mestni svet je res sklenil, da se Trebčam dajo te svetiljke. Toda minolo je zopet več let; a da-si so Trebenjci še vedno na glasu kakor zeló prijazni z mestno gospôdo, svetiljk vendar niso dobili. Še le lani, ko smo jih opominjali mi, in imeli dr. Cambona malo za norca zaradi njegove hvaležnosti, so pritrdili, a napravili so še le zadnji čas. Zdaj pa zopet ni petroleja, niti moža, ki bi luči prižigal. Mogoče, kadar bodo gospodje zopet enkrat dobre volje, da dovolijo tudi še to.

Ravno tako se je godilo Rocolu in Kjadinu. Rocolčani in Kjadinci so bili vedno najzvestejši pristaši Mauronerjevi — saj ga poznate! — in da-si so bili tako ponižni in tako zvesti italijanski stranki, ni ista za nje nič storila. Po vsej okolici ne najdete n. pr. tako slabih vodnjakov kakor baš v Rocolu in v Kjadinu, a ljudje v teh krajih so še dandanašnji po izdatnem delu najzvestejši lahoni. Toda tudi tukaj se je že začelo daniti in ljudje so sprevideli, da jim vse prijateljstvo Mauronerjevo nič ne pomaga. (Govornik je omenjal neke deputacije mož iz tega kraja, ki je bila te dni pri njem iskat sveta in pomoči, da pridejo do uresničenja svojih zahtev.)

Poglejte na Katinaro; tam imajo pokopališče, ki se nahaja v takem stanju, da je že pravi škandal. Nobena podrtina nima tako slabih zidov, kakor katinarsko pokopališče. Mi trobimo in trobimo že leta in leta, sam stavbinski urad je priznal, da je to pokopališče zares škandalozno, a vendar je puščajo takšno, kakoršno je. Tu se zopet vidi, da za tiste ljudi, ki so jim najbolj zvesti, gospôda najmanje store!

Škedenjci so mislili, da so Bog ve kaj storili, ko so si izvolili Banellija. A baš Banelli je tisti poslanec, ki v mestnem svetu še nikdar ni odprl svojih ust. Ko smo razpravljali o proračunu, je bil samo enkrat v seji. Edino, kar je storil za Škedenj, je to, da je pripravil Škedenjcem okrajnega zdravnika. Kdor čita časnike, pa ve, kaj se je o tem zdravniku pisalo baš zadnje dni. On prihaja za par ur v Škedenj, da se malo pozabava, ljudje pa lahko umirajo o tem. Jaz sem radoveden, če bo Banelli v prihodnji seji interpeliral župana, kako so mogoči taki slučaji, kakor zadnji s tistim otrokom, katerega je dr. Lavrinsich pustil umreti brez pomoči.

Ko se je v zadnji seji lanskega leta govorilo o okrajnih zdravnikih, je eden izmed najhujših Italijanov rekel, da nekateri okrajni zdravniki zanemarjajo svoje dolžnosti, tako, da ljudstvo vsled tega trpi ter jim je toplo priporočal, da vršijo svojo dolžnost. Meni je bilo znanih več slučajev, ko so nekateri okrajni zdravniki res zanemarjali svojo dolžnost in rekel sem, da podpiram predlog italijanskega kolege. Gospod župan je obljubil, da priporoči okrajnim zdravnikom, kar treba. In 14 dni pozneje se je zgodilo, da je umrl v Škednju otrok, ker ni hotel priti k njemu zdravnik.

Škedenjci so sedaj na slabšem nego so bili preje, ko niso imeli zdravnika; ako ne bi imeli tam zdravnika, bi bili pritekli v mesto in ga dobili.

Ne obupajmo!

Toda vkljub vsem tem razmeram še ne smemo obupati. Ravno v zadnjem času je videti, da so se začele razmere obračati na bolje. Preje, kedar se je kak okoličanski poslanec oglasil, je galerija razsajala, da je bilo strah, a tudi italijanski poslanci sami so kazali, da jim ni všeč, če mi govorimo. Sedaj nas puščajo na miru, nas poslušajo, dá, v zadnjih sejah, odkar je odstopil dr. Venezian, se je celó zgodilo, da so sprejeli kakov naš predlog. Tako so dovolili vodnjak pri sv. Ivanu, razsvetljavo v Barkovljah in obljubili nekaj storiti tudi za druge okraje; in, kakor čujemo, so bile že razne komisije na licu mesta, da se prepričajo o raznih potrebah okolice.

Zakaj so Italijani spremenili postopanje?

Vse to se godi, ne morda zato, ker so postali bolj pravični, ampak vzroka je iskati vse kje drugod. Dosedaj so ti ljudje gospodarili z občinskim denarjem, kakor da bi to bil pesek brez vsake vrednosti. Za največe neumnosti so trošili tisočake meni nič tebi nič, a niso se brigali za popolnilo. Najeli so veliko posojilo. A to bo treba plačati! Lani so povišali doklade, letos zopet stanarinske krajcarje, tudi doklado na grozdje so povišali in vi boste videli, da se ne motim, če prorokujem, da v kratkem, v par mesecih, ko bo se razpravljalo o končnem računu za leto 1900, zopet izkažejo deficit, katerega bodo morali pokriti in v to svrho dekretirati nove davke.

Morda bodo se zopet branili, da bi pokrili primanjkljaj, kakor o zadnjem proračunu; a utegne se jim zgoditi zopet, da bo vladni zastopnik zahteval, da se deficit mora pokriti.

Takrat so se gospodje hoteli delati lepe ter so rekli: Mi ne smemo prebivalstvu nalagati toliko bremena. Tudi če je nekaj deficita, to nič ne škodi; to se že pokrije. A to je bila le hinavščina z njihove strani, ker so vedeli, da bodo o proračunu za leto 1900. in 1901. morali izkazati nov deficit, katerega

bo treba zopet pokriti z novimi dokladami. Te pa bodo morali plačati ravno tisti, ki najmanje premorejo, t. j. najrevnejši sloji.

Seveda, to ni prijetno za nikogar; oni so sami sprevideli, da na tak način ne morejo iti naprej in sedaj bi hoteli, da jih mi ne bi napadali, ker vedo, da so se danes tudi v mestu že začele odpirati ljudem oči; ljudje so se prepričali, da mi slovenski poslanci nismo nasprotniki Italijanom, ampak samo gospôde na magistratu. In ker nočejo, da bi mi še nadalje ne odpirali ljudem oči, so nam sedaj vrgli nekaj drobtinic. No, mi vspričo teh malenkosti ne pozabimo, da bodo za slabo gospodarstvo mestne gospode končno vendar le trpeli davkoplačevalci in sicer največ tisti, katere najbolj boli, to je: reveži. Bogatašem se ne poznajo toliko nove doklade, reveža pa boli vsaka stotinka, ki jo mora izdati.

Da pa ti gospodje ne bodo mogli še naprej gospodariti, kakor so dosedaj, v to je potrebno, da ostanejo davkoplačevalci možje, ki se ne bodo prodajali za drobtinice ali prijazne besede. Možu, ki sam sebe časti, bodo častili tudi drugi; kdor se pa sam dela sužnja, tega tudi drugi zaničujejo. Od vas, zborovalci, pa pričakujem, da ostanete ponosni Slovenci!

Burno odobravanje je sledilo tem besedam.

Lokalne stvari.

Nato je g. Grgič iz Padriča vprašal za svet, kaj je okoličanom storiti, da se bodo mogli uknjižiti kakor lastniki občinskih zemljišč, katere že leta in leta uživajo. O tem se je vnela dolga debata, v katero sta posegla izlasti gg. dr. Rybář in poslanec Goriup, ki sta zborovalcem pojašnjevala, da je to težavno vprašanje, ki se ne da kar tako na shodu rešiti. Naj se posamične vasi združijo in pooblastijo nekaj zaupnikov, ki izročijo vso stvar kakemu odvetniku.

Govorila sta še gg. Ivan Sosič z Opčin in Grgič iz Padriča, ki je nasvetoval, da bi uprizorili štrajk s šolo, ako bo morala deca še zanaprej po noči in zimi hoditi v oddaljene šole; g. Andrej Sosič z Opčin pa je interpeliral poslanca Goriupa, če mu je znano, da je občinska cisterna na Opčinah po več dni zaprta ter da si morajo vaščani kupovati vodo za drag denar.

G. poslanec Goriup je obljubil, da stori na magistratu potrebne korake, da se ta neverjetna krivica odpravi.

Ker se ni nihče več oglasil za besedo, je g. dr. Rybář zaključil zborovanje v govoru, s katerim je konstatiral, da se je danes čulo od različnih volilcev različne želje in pritožbe, ter je izrazil svoje začudenje, da volilci čakajo toliko časa, da pridejo odborniki pol. društva sami gori k njim, ko imajo vendar svojega poslanca med sabo, do katerega naj bi se vedno obračali, če jih kje kak žulj tišči. V srca se volicem ne more videti, zato morajo povedati svoje želje, ne pa samo po krčmah stikati glave ter govoriti, da se nič ne dela. Kdor trka, temu se odpre.

S tem se je završilo živahno zborovanje, ki je pokazalo zopet enkrat, da so naši shodi prava politična šola za okolico.

Politični pregled.

V Trstu, 21. jan. 1902.

Državni zbor. Dunajski listi zatrjajo, da rok za sklicanje državnega zbora še ni določen in da sploh ni misliti, da bi se isti sešel že v tem mesecu.

Schönerer in Wolf. Gg. volilci v Aschu so v hudih stiskah. Z ene strani so volilci Schönererjevi, z druge strani bi bili radi na strani Wolfovi. Na čegavo stran naj se obrnejo? Schönerer je velik mož: avstrijski Bismarck le morda v malce zmanjšani izdaji; Wolf pa je zopet ljubljenec Nemcev v Ostmarcki. Vsenemški volilci v Aschu so torej — naj se nam ne šteje v zlo ta nelepa prispodoba — kakor osel med dvema snopoma. V katerega naj ugrizne, ko sta pa oba tako vabljiva?! Vsenemški volilci v Aschu so torej v položaju kmeta, ki je razmišljal, kakó bi kozo napasel, ne da bi se dotaknila trave. Ohraniti bi hotli — oba. V tem zmislu so tudi rezolvirali te dni na shodu v Aschu! Če že ne moreta hoditi po istem potu, pa naj vsaj korakata oba proti skupnemu »velecilju« nemškega naroda.

Ali to je ravno vrag, da imata Schönerer in Wolf poleg »veleciljev nemškega naroda« — tudi nekaj malih, malce osebnih ciljev. In če g. Schönerer baš radi teh osebnih ciljev absolutno noče, da bi g. Wolf hkratu žnjim prišel do tistega »velecilja«?! No, na eno stran smejo biti potolaženi vsenemški volilci v Aschu: vsenemški furor bo vsakako vodil Schönererja in Wolfa.

Iz poslanske zbornice ogerske. Pristaš skrajne levice, posl. Ratkay, je v razpravi o kontingentu novincev v včerajšnji seji poslanske zbornice zahteval, naj minister za deželno branbo, baron Fejérváry, predloži zakonski načrt za ustanovitev samostojne ogerske vojske, kateremu predlogu je levica burno ploskala. Posl. Pichler se je izjavil proti predlogi o kontingentu novincev ter je zahteval spremembo častniškega častnega sveta in vojaškega kazensko-pravnega reda: tudi on je zanikal potrebo skupne vojske in je trdil, da ista služi samo za varnost dinastije, na kar mu je minister Fejérváry odgovarjal, da dinastija ne potrebuje varstva vojske, ker se jej od vseh strani izkazuje toliko ljubezni. Zbornica je na to vsprejela zakonski načrt glede kontingenta novincev, kakor tudi predlog posl. Nessi, da v vsakoletnem poročilu o samomorih v vojski mora minister povedati pri vsakem slučaju tudi vzrok samomora.

Sprememba na prestolu Srbskem? Te dni se je bila raznesla govorica, da se mladi kralj Srbski odpove prestolu in sicer zato, ker ste se Rusija in Avstro-Ogerska sporazumeli tako. Kralj Aleksander da bi dobil od Rusije primerno odškodnino. Sedaj pa se z visokooficijelne strani, v »Wiener Zeitung«, vse te vesti proglašajo kakor popolnoma neosnovane.

Poljaki v Nemčiji. Pobavimo se malo z ljudsko šolo. Tej je glavni namen ta, da otroke odtujuje starišem in poljski misli ter da vceplja otrokom prusko misel, prusko dinastično čutstvo, ter da prusko zgodovino kaže v čim najugodneji luči. Na ves šolski zistem nimajo stariši prav nobenega vpliva, da-si skoro sami vzdržujejo šolo in učitelje. Javni pouk upravlja minister brez odgovornosti, popolnoma absolutistično: naredbenim potom, z ukazi. Petdeset let je že, odkar se splošno zahteva šolski zakon, ali dosedaj nimajo niti jednega šolskega paragrafa. Minister je zadnja instancija. Pouk je prisilen brez izjeme. V vseh šolah je od leta 1872. nemški jezik jedini učni jezik. Poljski jezik je popolnoma izključen, izvzemši veronauk v najnižih razredih kmečkih in malomestnih ljudskih šol. Sedaj pa se postopno tudi v te poslednje uvaja nemški veronauk.

Poljsko dete se čuti povsem tuje v šoli. Na steni vidi sicer križ, kakor v cerkvi in doma, ali ptuje so mu slike ptujih vladarjev, ali portret Bismarckov, ki visé poleg križa ali pod njim. Na pouku ne čuje ni ene besede poljske, nemščine pa ne umeje; učitelj je otroku popolnoma tuj. Vlada je poslala semkaj tega učitelja, Bog ve od kodi. Ako je občinsko zastopstvo protestovalo proti usiljenemu učitelju, že so orožniki v občini, ki iztirjujejo globe za okrožno šolsko blagajno. Takov učitelj hvali in kuje v zvezde nemške vladarje, velikodušnost Bismarcka, zmagoslavne Hohenzollernce; slavi veliki nemški narod, a zasramuje poljsko minolost, kako da je bil tedaj kmečki narod tlačen, kako ni imel šol, pošt železnic, cest itd.

Prihodnjič se povrnemo k predmetu.

Vojna v južni Afriki. V soboto so torej Angleži ustrelili zopet jednega najhrabrejših burskih poveljnikov, Scheepersa, katerega je njih vojno »sodišče« obsodilo na smrt. A tudi to ni dovolj in sedaj prične se vojno sodišče baviti tudi z drugim pogumnim burskim poveljnikom, Kruitzingerjem. Seveda bo tudi ta razprava le ostudna komedija, ker smo prepričani že sedaj, da zadene Kruitzingerja ista osoda, kakor je zadela Scheepersa in pred njim druge burske junake. Angleži proglašajo ujete burske poveljnike kakor angležke državljane, dasi isti niso še nikoli pripadali deželam angležke krone in potem za — izdajice. Zastonj so vsi protesti obdolženih, zastonj vsi dokazi: angležki sodniki jih proglašajo za upornike in obsojajo na smrt.

Kljubu temu imajo angležki državniki vedno polna usta hvale o velehumannem postopanju angležke vojske ter so se celó povspeli do trditve, da se še nikoli ni nobena vojujoča se sila vedla tako človekoljubno, kakor Angleži v južni Afriki!! Scheepersa so vjeli Angleži, ko je v minolem oktobru, težko bolan, na nosilnici, poveljeval svojo četo. Kljubu svoji bolezni ni hotel Scheepers zapustiti svojih vojakov, temveč je obdržal poveljstvo in šel se svojimi četami deloma na vozu, deloma pa so ga nosili. Pred takim sovražnikom-junakom mora tudi sovražnik v spoštovanju snemati klobuk; in le barbar, resničen barbar more junaka, ki se je odprto, pošteno boril za svojega naroda svobodo, tirati na morišče kakor — izdajico.

Angležki listi zopet tolažijo svoje čitatelje z vestmi, da so Buri močno demoralizirani ter da je pričakovati, da se v kratkem začno udajati v masah; vsled tega da treba z vsemi silami delati na uničenje istih.

Iz Bruselja poročajo, da je usmrčenje Scheepersa med Buri povzročilo silno ogorčenje. Botha da je pričakoval izida tega procesa, da zankaže svojim četam najhujše represalije.

Bržkone bomo torej v najbližnji bodočnosti čuli še groznejše novice, nego do sedaj. Pomisliti treba, da Buri polove mnogo angležkih vojakov, katere pa potem zopet izpuščajo. Kakšne posledice pa bi moglo imeti to, ako se bodo Buri maščevali nad angležkimi ujetniki, Angleži pa nasprotno nad burskimi ujetniki, sosebno nad burskimi ženami in otroci!

V angležkem parlamentu se nobena stranka ni postavila prav po robu postopanju vlade v južnoafričanski vojski, ali proti nadaljevanju iste. Le Campbell-Bannermannova frakcija napada vlado, a še ta napada isto, večima le radi tega, ker se vladi ni posrečilo ugodno končati vojne. Povod tej nasprotnosti pa niso morda simpatije do junaškega burskega naroda ali pravicoljubnost, temveč le želja, da Campbell-Bannermannova frakcija vrže sedanjo konservativno vlado ter pride sama na krmilo Anglije. Se pač vidi, da na čelu angležke liberalne stranke ne stoji več veliki Gladstone!

Tržaške vesti.

Našim slovenskim pristašem v Postojni. Na noticо, ki smo jo bili priobčili minolega petka pod tem naslovom reagira »Slovenec« pod zaglavjem »Liberalna raca iz Postojne« — nastopno:

»Slovenski Narod« je priobčil strašno vest, da je postojinski kapelan pridigal zoper liberalne liste in da je med prepovedanimi listi »imenoval tudi lojalno in pobožno trško »Edinost«. »Edinost« se je zaradi tega tako razburila, da kliče postojinske liberalce, naj ji za božjo voljo sporoče, če je to res. **No, »Edinosti« gospod kapelan ni imenoval. Sicer je njeno krščanstvo malo čudno, a prepovedana, kar nam znano, ni nikjer.** Dotični liberalec, ki najbrže niti v cerkvi ni bil, je poslal v »Narod« liberalno raco. Mi mu svetujemo, naj si nikar ne izmišlja neosnovanih laži o kapelanovih pridigah, ampak naj rajši svoj nos vtakne v javne razmere v trgu in naj svetuje liberalnemu obč. odboru, da kaj ukrene zoper ponočno razsajanje po trgu in nočno popivanje po gostilnah. To bi bilo bolj koristno«.

Dolžnost nam je seveda, da to izjavo »Slovenčevo« vzamemo lojalno na znanje in jo lojalno tudi dalje priobčimo svojim čitateljem, pridržujé si seveda, da storimo svoje korake v slučaju, ako dobimo dokazov, da poročilo v »Slovencu« ne odgovarja resnici.

Ne moremo si pa kaj, da ne bi konstatirali na adreso »Slovenčevo«, da »Edinost« ni pozivala nikačih »liberalcev«, ampak »slovenske pristaše«. Slednjič bi prosili »Slovenca«, naj nam malce bolje pojasni svoj izrek o našem »čudnem krščanstvu«.

Gospoda Govékarja požrtvovalnost za »družbo sv. Cirila in Metoda«. — Kakor znano, so tržaške rodoljubne dame naši miljenki šolski »družbi sv. Cirila in Metoda«, ki se nahaja v hudih denarnih stiskah, priskočile na pomoč s tem, da so se pobrinile za nove dohodke, ki jih prikupljajo o dramatičnih predstavah. Zbrale so krog sebe lepo kolo požrtvovalnih diletantov in zaprosile slavno »Slovansko pevsko društvo« za sodelovanje.

Pisatelj gospod Fran Govékar je bil tako ljubeznjiv, da je tržaškim damam ponudil svoje, po Jurčiču prirejene »Rokovnjače«, zagotovljaje jih, da bodo isti imeli v Trstu najlepših vspehov.

Gospe so drage volje vsprejele to ponudbo ter se odločile za predstavljanje Jurčič-Govékarjevih »Rokovnjačev«. Vsled požrtvovalnosti in marljivosti naših diletantov in vspričo spretnega vodstva in izvrstnih močeh omenjenega pevskega društva, je lepa narodna igra zares večkrat zaporedoma privabila veliko množico naše inteligencije in priprostega naroda iz mesta in okolice, — izlasti pa zastopnikov delavskega sloja, v katerem je, kakor povsod, tudi pri nas noč in zaslomba, če gre za večje prireditve.

Z ozirom na poslednjo okolnost so bile cene predstavam primerno nizke in vkljub dobrim obiskom je bil efektivni gmotni uspeh »Rokovnjačev« sicer lep, ali vendar ne tak, da bi ga smeli prištevati sijajnim. Toda tudi razmerno mali prebitek smo beležili z veseljem in igralci, pevci, vodstvo in občinstvo so bili zadovoljni s tem, kar se je doseglo ter so prvi videli svoj trud poplačan — posebno pa še, ker je bil, kakor rečeno, moralni vspeh naravnost sijajen.

Misliti si morete torej, kako je bilo vse tu osupneno, ko so tržaške gospe nakrat dobile od nekega odvetnika na Dunaju nemško pismo, v katerem se je zahtevalo 8 odstotkov brutto-prejemkov od predstav »Rokovjačev«, ki so sledile prvi! Odvetnik jim je celó žugal — **s kazenskim postopanjem!**

Kaj so hotele naše gospe, nego poslati odvetniku odgovarjajoči znesek?!

Tako nam je gospod Govékar z drugo roko zopet vzel velik del tega, kar nam je bil s prvo podaril..... Nam? Ne, nam ne, ampak družbi sv. Cirila in Metodija!

Senco mesto — osla! Naše državne varstvene oblasti začenjajo svojo veliko akcijo proti nemirnežem in državi nevarnim življem — pri prodajalcih kostanja (!), pustivši lepo na miru druge resnično nevarne subjekte! Vsako toliko iztakne redarstvo kakega »nevarnega rusofila«, ali kako drugo slično strašilo, med tem, ko ne vidi in noče videti onih, ki res spodjedajo korenike državi, mestnemu premoženju in — prebivalstvu mesta Trsta!

Ti res nevarni elementi so ostali do danes — nedotakljivi, kar bi kje drugod ne bilo mogoče!

Kar pa počenja tržaški magistrat proti nam tržaškim Slovanom, presega že vse meje, ali to so za poklicane faktorje same — malenkosti!

Kje bi trpeli, kar trpe tukaj, namreč, da mestne oblasti na nesramen način zapostavljajo in preganjajo vse neitalijansko prebivalstvo te občine, da falsificirajo celo uradne akte, samo da obdrže fikcijo o italijanstvu našega mesta?!

Kje je še kraj, kjer bi trpeli upore proti državnim zakonom, ministerskim naredbam in odlokom lokalnih državnih oblasti?!

Kje bi trpeli uničevanje mestnega premoženja, premoženja zvestih državljanov in pa demoralizacijo ljudstva — kar vse se trpi tu v avstrijskem Trstu?!

Mi menimo, da treba tu nujne in energične odpomoči, kakoršno pa sedaj vladajoči faktorji ne morejo izvesti, ker so premalo energični!

Ne pri prodajalcih kostanja, ne pri senci, ampak pri oslu samem treba začeti akcijo, ako se hoče očistiti smradljivo kugo, ki razsaja že desetletja v našem mestu! Drž. oblastva so dolžna skrbeti za svoje podložnike, kakor so podložniki dolžni skrbeti za državo samo, toda, ako se pušča, da se od tu iz naše zemlje izriva domači element in se mesto tega naseljujejo tisoči tujih, državi nevarnih elementov — se ne bo čuditi, ako pride dan, ko bo državne organe in zveste podanike bolela glava, ali pa le-teh poslednjih sploh — ne bo več!

Naš narod, kakor tudi pošteni del laških sosedov, je že do grla sit take uprave, zato je želeti, da državne oblasti krenejo na drugo odločnejšo in pametnejšo pot, po kateri si zagotove simpatije ogromne večine — ne samo Slovencev, ampak tudi poštenih avstrijskih Italijanov.

Odkrita beseda. Iz meščanskih krogov smo prejeli: Nekaterim tržaškim slovenskim društvom se je vendar posrečilo, da so dobila gledišče za letošnje predpustne zabave. To vest smo vsi tržaški Slovenci pozdravili z največjim veseljem. Ker nam je v sedanjih razmerah tako težavno dobiti primerne prostore za velike plese in druge zabave, je seveda povsem naravno, da smo hvaležni vsakemu društvu, kateremu se na ta ali drug način posreči prirediti kako izredno zabavo. Vendar pa hočemo o tej priliki izreči besedo, ki nam je že dolgo na srcu. Udomačila se je namreč tu v Trstu razvada, da razna društva pošiljajo po več vstopnic na dom rodoljubom ter so dotične osebe s tem nekako moralno prisiljene, da plačajo, ozi-

roma preplačajo vstopnino. To se nam ne vidi pravilno. Saj radi žrtvujemo, kolikor moremo in bomo odslej, ker vemo, da so razna društva naša glavna zaslomba. Ali tu treba malce razlikovati med društvi, ki imajo svoje dohodke zagotovljene že po svojih členih in med društvi, ki so izključno dobrotvorna, a morejo vršiti svojo dolžnost le tako, da apelirajo na javno vsmiljenje.

Taka družtva so n. pr. družba sv. Cirila in Metodija, zavod sv. Nikolaja itd.

Pri teh poslednjih ne zamerjamo tudi malce moralnega nasilja na žep rodoljubov, druga društva pa bi že morala puščati nekoliko več svobode javnemu dobrotvorstvu, prepuščati vsakomur, da daruje, kolikor je njemu drago! In ponavljamo, da smatramo vsa društva za potrebne podpore. Le označenemu načinu pobiranja smo hoteli oporekati. Zato apeliramo tudi mi na vse občinstvo, naj podpira — vsaki po svoji možnosti — vsa naša društva brez izjeme.

Vsem želimo, da bi njihove priredbe najsijajnejše vspevale v korist društvu samemu in na čast slovenskemu življu v Trstu. Nadejamo se, da bodo društvena vodstva vpoštevala in se ravnala po našem blagohotnem in upravičenem opominu.

Kazino državnih uradnikov v Trstu je priredil, kakor poroča neki g. v. K. v današnjem »Triest. Tagblattu«, dne 18. t. koncert, na katerem se je pelo in sviralo. Ker pa se je od strani izvestnih poznanih Slovencev zagotovljalo svoječasno, da se bo v tem društvu gojila tudi slovenska pesem, smo prepričani, da se je na omenjenem koncertu pelo tudi v slovenskem jeziku in je g. poročevalec v. K. gotovo pozabil omeniti to v svojem poročilu v današnjem »T. Tagblt.« Ali ni morda tako, g. v. K.?!

Od sv. Jakoba nam pišejo: Namenil sem priporočiti vsem dotičnim društvom, v katerih se je g. Fran Rakuša odpovedal delovanju, da bi nemudoma razpisali nove volitve, da se popolnijo izpražnjena mesta.

Prišlo je drugače. Čitalnica svetojakobška ima že svojega zborovodja v osebi — istega »odstopivšega« gospoda Rakuše!!

Ostalim društvom, katera omenja »poslano« gospoda Rakuše, priporočam, naj čim prej razpišejo potrebno volitev.

Odgovor na »poslano« pride.

Trst, 19. jan. 1902.

Peter Može.

Koledar in kažipot. Kakor vsako leto, tako je izdal in založil tudi za leto 1902 Julij Dase v Trstu svoj koledar in kažipot (41 letnik). Knjiga obsega 392 stranij ter je jako pripravno urejena v vsakem obziru. Razven koledarja za leto 1902 so v knjigi natančni podatki iz veljavnih telegrafičnih predpisov, o parobrodnih zvezah, loteriji, dalje cenik predmetov, ki so podvrženi užitninskemu davku itd.

Nadalje je natančen opis vseh trgovskih in obrtnih podjetij z imenikom lastnikov ali njihovih prokuristov.

Kažipot obsega nadalje vse osobje političnih, sodnih, finančnih oblastnij in vojaštva, javnih učilišč, dobrodelnih zavodov in vseh v Trstu nahajajočih se društev.

Na zvršetku knjige je obširen imenik privatnih naslovov kakor posestnikov, uradnikov in sploh vseh oseb, ki so imenovane v kaži-potu. — »Kažipotu« je pridejan zemljevid tržaškega mesta.

Tudi slovenska imena oseb in društev so pisana jako pravilno, toda tu pa tam se nahajajo mnogi tiskarski pogreški in bi svetovali g. Daseju, da v prihodnje svoj »Kažipot« tudi v tem pogledu popolni. Ker mi Slovenci v Trstu nimamo tako popolnega svojega »Kažipota«, toplo priporočamo Dasejevega onim, ki potrebujejo tako knjigo.

Druga večja nesreča na novi istrski železnici. Kakor se nam poroča od sv. M. M. spodnje, se je dne 18. t. m. okolo 3 ure pop. dogodila velika nesreča in sicer v obližju mestne klavnice.

Po novi železnici vozijo namreč v malih vozovih razen materijal. Rečenega dne sta vozila dva taka voza. Prvi, spremljan od štirih delavcev, je vozil počasi; drugi pa spremljan po dveh delavcih, je (ker je bil brez zavore) vozil z veliko naglico. Možje na prvem vozu, uvidevši neizogibno nesrečo, so poskakali z istega, med tem ko sta moža, nahajajoča se na zadnjem vozu, ostala na svojem mestu, kar ju je stalo malone — življenje. Zadnji voz je dohitel prvega in se zaletel v njega s tako silo, da sta nesrečna spremljevalca odletela na tla in se težko poškodovala.

Enemu je odtrgalo več prstov na roki, a drugi se je tako poškodoval, da so ga morali odnesti v mestno bolnišnico.

Kedo je kriv na tej najnovejši nesreči? Kako se more dovoliti, da delavci tam, kjer cesta precej močno visi, spremljajo vozove brez zavore!

Misli-li v to poklicani faktorji ukreniti potrebno, da ponehajo take in slične nesreče?!

Ženska maščevalnost. Vdova Marija C. s Proseka je imela že dlje časa ljubezensko razmerje z nekim V., tudi s Proseka. — To pa ni bilo po volji ženi poslednjega. Marija C. in žena V. ste si radi tega večkrat zrahljali lase. Včeraj zjutraj pa je prišlo do hujšega. Prevarjena žena je čakala na neki poti vdovo in ko je ta prišla, začeli ste se pretepati. V tem pretepu — ki je trajal dobro četrt ure — jih je vdova toliko dobila, da so jo morali popoludne pripeljati v tržaško bolnišnico. Žena V.a pa bo morala radi tega odgovarjati pristojnim oblastim.

Drobne vesti. Aretiranje. Minolo noč so aretirali 60-letnega voznika Ivana B. iz Istre, ker je opsoval redarje. Ko so mu napovedali aretiranje, se je vrgel na tla in le s pomočjo druzih ljudi so mogli redarji spraviti žalilca v zapore.

Posledice pretepa. 26-letni Anton Codelli, stanujoči v ulici della Pieta, je moral včeraj iskati si zdravniške pomoči, ker je v pretepu z nekim nepoznanim (?) dobil več nevarnih ran.

Tatvini. Gospa Alojzija Ronchi, stanujoča v ulici Kandler, je ovadila na policiji, da jej je njena služkinja Ivana S., ki je izginila nenadoma — ukradla 50 K ter druzih kuhinjskih predmetov za 40 kron. Škedenjski pol. nadzornik je doznal, da je gori rečena služkinja šla stanovat k sv. Ani št. 455. Podal se je torej na lice mesta in jo aretiral. Pri njej so našli še 20 K. Odvedena je bila v ulico Tigor. — Delavcu Edvardu Sagherju, stanujočemu v ulici Alessandro Volta, so nepoznani tatje vkradli v gostilni »Alla citta di Graz« suknjo, vredno 40 kron. Stvar je naznajena na inšpektorat v ulici Scussa.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 22. januvarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Rapicio 2, mizarska klop; ulica della Fabbrica 6, kamen; ulica Giulia 1 a, obuvala; ulica Cologna 9 in Torrente 34, hišna oprava; Škedenj, konj; ob 11½ uri: ulica Fontanone 15, omara in steklena omara; ulica S. Lazzaro 2, oprema v zalogi; Škedenj 540, hišna oprava; ulica S. Giusto 20, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6°.3 ob 2. uri popoludne 12°.5 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 772.3 — Danes plima ob —.— predp. in ob —.— pop.; oseka ob —.— predpoludne in ob —.— popoludne.

Russkij kružók. Pravila »Ruskega kružka« v Trstu je namestništvo odobrilo. Namen tega društva je znan. Društveni členi so ustanovni ki plačajo 50 K enkrat za vselej, in pravi členi, katerih prispevke določi osnovalni občni zbor, oziroma pozneje odbor.

Ustanovni občni zbor se skliče kadar bo priglašenih vsaj 10 udov.

Dame in gospodje, ki hočejo gojiti ruski jezik, naj torej pridno pristopajo k temu važnemu društvu.

Prijave vsprejema gosp. dr. Edvard Slavik, odvetnik, via del Molino piccolo št. 3, II. n.

Tržaški pekje prirede v nedeljo, 26. t. m. »Pekovski ples« v gledišču »Armonia«. Ples prične ob 10. uri zvečer; sviral bo vojaški orkester c. in kr. pešpolka št. 97., ples bo pa vodil plesovodja g. Ivan Umek. — Vstopnina za gospode (katerih ima vsaki pravico privesti tudi dve dami) 2 kroni, za posamične dame 1 krono. Lože v pritličju 8 kron, I.ga reda 6, II.ga reda 4 in III.ga reda 2 kroni.

Vstopnice in lože more se dobiti na sedežu pekovske zadruge, ulica Torrente št. 10, I. nadstropje in v nedeljo zvečer pri gledališčni blagajni.

Čisti dobiček je namenjen v podporo onim pekovskim delavcem, ki niso več sposobni za delo.

Doneski za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija. Gospodje in gospice, zbrani dne 5. januvarja v gostilni pri Vouku na Općinah nabrali so 7 K 40 stot. Živeli!

Gospa Ana Frank 2 K, za sprejeto škatuljo Ciril-Metodijeve cikorje, g. Trošt v Vipavi 1 K 50 st., g.a Vincenca vdova Šklemba 5 kron.

Še malo dni. Pod tem naslovom nam pišejo: Še malo dni nas loči od dneva, ko nam bo dana prilika, zopet enkrat videti združene vse naše trgovce-gospodarje. Dne 2. februvarja bo imela naša trgovska mladina svoj običajni veliki in elegantni ples. Srce nam je zaigralo radosti, ko smo prošlega leta vstopili v dvorano gledišča »Armonia« in videli isto polno skoraj same brhke mladine! Kedor se želi pošteno zabavati, nima lepše prilike, nego je ona na plesu naših vrlih trgovskih pomočnikov. Ker smemo pričakovati, da iz sedanjih mladeničev, vzrastejo s časoma — samostojni trgovci, ki bodo v podporo naši sveti narodni stvari — je naša dolžnost, da toplo priporočamo vsem slojem našega ljudstva, naj nikdo ne zamudi prilike ogledati si trgovski ples, ki bo, kakor rečeno, dne 2. februvarja v gledališču »Armonia«. Posebnega priporočila zasluži ta ples tudi zato, ker je čisti dohodek določen v blage namene!

Vesti iz ostale Primorske.

× **Pruski princ Adalbert v Škocijanu.** Ob 1. uri popoludne dne 19. t. m. se je pripeljal v Škocijan pruski princ Adalbert, da si ogleda tuk. podzemeljska čudesa. Princ sè spremstvom je obedoval v občeznani gostilni Gombačevi. Vsi so bili kar očarani po tem, kar nudi narava škocijanske jame. Od strani spremstva so v imenu prinčevem izrazili zahvalo gospej Gombačevi na izborni postrežbi in jamskim voditeljem na izbornem vodstvu.

Vesti iz Kranjske.

* **V stolno župnišče v Ljubljani** so minolega petka zvečer ulomili tatovi. Mej tem, ko je gospod profesor Zupančič večerjal, se je tat — kakor posnemamo iz »Slovenca« — splazil v sobo gospoda profesorja ter ukradel 700—800 K v zlatu in srebru. Ko je prišla v sobo postrežnica, je tat skočil skozi okno in ubežal.

Brzojavna poročila.

Kuga.

SIDNEY 20. (B) Tu so se pripetili trije slučaji kuge.

Velik požar.

BELFAST 21. (B) Smithfieldska predilnica je pogorela. Do polunoči so izvlekli iz ruševin 13 mrtvih; pogrešajo pa še nekoliko oseb.

Štrajk v Genovi.

GENOVA 21. (B) Ker je bilo nekaj uslužbencev električne železnice odpuščenih, so vsi drugi uslužbenci stopili v štrajk. V obratu je ostalo le malo število vozov in ti vozijo pod policijskim varstvom.

Katastrofa v mostu.

MOST 21. (B) Situvacija v Jupitrovem rovu je v splošnem nespremenjena. Voda v reki Biela je padla za 1 cm., v kotlinah pa narastla za 3 cm.

Princ Henrik Pruski na potovanju.

WASHINGTON 20. (B) Zbornica raprezentantov je razpravljala o predlogi za dovoljenje 40.000 dolarjev za vsprejem princa Henrika. Cannon je izjavil, da je dolžnost velicega naroda, da priredi dostojen vsprejem zastopniku velicega naroda, ki je Amerikanom toliko dal od svojega telesnega in duševnega bitstva.

Umorstva v Kitaju.

PEKING 20. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Glasom sporočila, došlega francozkemu poslaništvu, so bili francozki misijonar Julien in dva krščanska urojenca dne 16. t. m. umorjeni v nekem selu v severnem delu provincije Kuangsi.

Iz angležkega parlamenta.

LONDON 20. (B.) — Spodnja zbornica. Chamberlain je stavil predlog, s katerim se vlada izjavlja pripravljeno lotiti se mirovnega vprašanja v duhu, ne pa po besedilu prejšnjih nasvetov lorda Kitchenerja, ki da so sedaj nemogoči. Vlada je pripravljena vsprejemati ponudbe, toda od odgovornih oseb, ako jih je kaj. Ni Krüger, ni Steijn da nista taki odgovorni osebi. Prvi pogoj za trajen mir da je, da premagani narod pripozna svoj poraz, kar more storiti brez ponižanja, ker so se Buri pokazali hrabre. Vlada je pripravljena, čim navstane mir, dovoliti najrazsežnejo amnistijo, pravično upoštevaje one, ki so trpeli. Predlog Dillona, ki vojevanje Anglije obsoja kakor barbarsko, je bil odklonjen z veliko večino.

Novi tržaški pogrebni zavod. Z veseljem doznajemo, da je to podjetje prišlo zopet v upravo prejšnjega lastnika, g. Mozetiča, ki je vrl narodnjak in torej naše gore list.

Pisarna in prodajalnica raznovrstnih mrtvaških potrebščin, zgoraj imenovanega zavoda se nahaja na lesnem trgu, na oglu nasproti kavarni »Armonia«.

Opozarjamo vse naše somišljenike, naj moralno in materijalno podpirajo to narodno podjetje, ki prireja od priprostega pogreba z nosili do najsijajnejšega pogreba s šesterovprežnim vozom.

Podpirajmo svojce, toliko o kupovanju mrtvaških potrebščin, kakor tudi o naročanju pogrebov.

Čitatelje opozarjamo na oglas priobčen na četrti strani.

Poslano*)

V nekem »Poslanem« v 11. številki »Edinosti« od 15. t. m. smo čitali, da se je neki gospod od sv. Jakoba odpovedal vsem častem v raznih slovenskih društvih pri sv. Jakobu, tako tudi predsedništvu godbenega odbora. Zato si dovoljujem vprašati dotičnega gospoda, kedaj je bil izvoljen predsednikom in kdo ga je postavil?!

V Trstu, 19. jan. 1902.

Ivan Kain.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikor zakon veleva.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja, palic za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjičkov itd.

Vse po jako nizkih cenah.

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
T R S T

TOVARNA:	ZALOGE:
Via Tesa, vogal Via Limitanea	Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavlo se na parobrod ali železnico franko.

Lepo meblirana soba

za eno osebo je oddati v neki narodni družini, ulica Rossetti. Več se izve v naši tiskarni.

P. n. gospodi članovima »Dalmatinskoga Skupa«.

Glavna skupština u smislu § 13 družtvenih pravila bit će dne 26. tek. mj. na točno 12. sati pr. p.

Dnevni red:

a) Govor predsjednikov.
b) Izvješće tajnikovo.
c) Izvješće blagajnikovo.
d) Izbor odbora.
e) Možebitni predlozi.

Odbor „Dalmatinskoga Skupa".
Ante vitez Vuković-Vučidolski.
Stj. prof. Ćubretović.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste"

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti giedališču „Armonia" s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. **Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke.** Obroke si pa preč. p. n. sgopod naročevalec sam lahko določi.

Novi tržaški pogrebni zavod!

Podpisani ima čast javljati slavnemu slovanskemu občinstvu, da je gor imenovani pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da zamore prirediti vsakovrstnih pogrebov. V prodajalnici na **lesnem trgu št. 4** (pred kavarno »Armonia«) ima strankam na razpolago vse potrebno za kinčanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške obleke, krste sveče itd. Pripravlja se vsakovrstnih slovanskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se postreže tudi s pravilnimi nagrobnimi napisi.

Nadejajoč se, da nas sorojaki obiščejo pri vsaki žalostni priliki se beleži udano

Pogrebni zavod.

Nemškega in slovenskega knjigovodjo ter ob enem korespondenta

sprejme takoj neka kupčijska hiša. Ali mora biti moč prve vrste in samostojen delavec. Oni, ki so že delali v vinarski stroki, imajo prednost. Ponudbe pod »Wein 101« administracija »Edinosti«.

Proda se I. brač

po zelo nizki ceni. Več se izve v našej tiskarni.

„Edinost"

se prodaja zraven že v znanih tabakarnah tudi **J. Kramar** v Rojanu in **Hrast,** tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Stanje hranilnih vlog: **15 milijonov K.**

Rezervni zaklad: **okroglo 350.000 K**

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

SREČA TUKAJ.

Spodaj označeni krasni predmeti:

33 komadov „franko" samo za gl. 3.30

se vdobijo toliko časa, dokler zaloga traja, naravnost od

J. WANDERER, tovarna za ure, Krakov. Stradom 2

vdobijo se

nikaka stenska ura! nikake igrače!

samo rabljivi predmeti od niklja, doublè-pozlačenih in od pristnega srebra s pečatom c. kr. puncovnega urada.

1 nikeljasta rem. žepna ura, 14 ur idoča, jamčena za dober tek.
1 podoba cesarja Fran Josipa I. ali Njeg. svetosti papeža, tudi socijalistična na pokrovcu ure
1 mošnjiček od usnja za to uro.
1 verižica od niklja ali pozlačena z lepim naveskom.
1 jako fino žepno ogledalo, okovano, dvojna šipa.
1 par finih gumbov od dublè zlata, patentovani.
6 parov „ „ „ „ „ za ovratnike in prsnike z podlago od biserne matice.
1 elegantna škatlja za cigare ali cigarete.
1 par uhanov od pristnega srebra s škatljico.
1 kravatna spila od „ „ „ „
1 prstan „ „ „ za gospode ali dame.
15 razglednic iz Krakova, Prage ali Dunaja.

Brezlačno in franco

pošljem moj velik ilustrovani cenik od ur in dragocenosti. — Ta garnitura velja mesto srebrnega prstana z enim zlatim prstanom od 14 karatov gld. 5·50.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

VSAKEMU POTREBNO.

POMADA od LILJANA.
Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomlajeno, nego tudi belo in brez peg. Solnčne pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1·50; antecipatno denar 2 gl. s poštn. vred.

Vse želodčne bolezni, težka prebavljanja pri pomankanju teka, kolenju, rezavici in hrubanju, grče in prenapeti želodec, zasliženje, naval krvi v glavi (kongestije), črevesne bolezni, kašelj in prsne bolesti, potem zobne bolečine, gliste, zlatenico in zlato žilo zdravi

ANTIRHEUNIN-MAZILO
proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončić 1 gld. 50 nvč. 2 lončiča 2 gld., 4 lončiči gld. 3·20 s poštnino vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM

„SALVATOR"

On čisti kri, ker je najboljše domače zdravilo za notranje in vnanje bolezni, odstranjuje nečiste soke ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanjem vsakemu lončiču.

Cena omotu 12 stekleničič **2 gld. 50 novč.**, 24 stekleničič **4 gld. 50 novč.**, — 48 stekleničič **8 gld.** s poštnino ako se denar naprej pošlje **lekarni**

Prof. Dr. Concilije
INJECTIO VEGETABILE
št. I., II. i III. ter
CAPSULE VEGETABILE
za tajne bolezni

„SALVATOR"
v Varaždinu
(Hrvatsko)

Naročbe naj se pošiljajo na glavno skladišče
FR. RIEDLA
lekarna k „SALVATORJU"
VARAŽDIN (Hrvatsko)

NE SME V NOBENI HIŠI MANJKATI.

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmodernejše oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljnastih, jeklenih, zlatih in srebernih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališčn, kraje in morje z akromatičmi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 nvč. naprej.

Izbor povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih lorinjet (očala rocem za ženske) od 1 gld. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem.
Cene jako ugodne. — Sprejemajo se poprave

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:

Sport & Salon najelegantnejši, najbogatejši na vsebini, v visokih in odličnih krogih, v društvih in javnih lokalih tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški družbinski list, ki vsprejema rodbinska, društvena, umetniška in športna poročila brezplačno.

Izhaja vsako soboto.

Naročiti se more z vsako številko

in stane na leto:

navadna izdaja	K. 24-24 Mk.	posamezno	50 st. 50 Pf.
luksna „	„ 40-40 Mk.	„	1 K 1 Mk.
krasna „	100-100 Mk.	„	2 K 2 Mk.

Posamične številke proti plačilu v znamkah.
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plösslgasse 1.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst **gluhosti** in **slabega sluha** se **ozdravi** z našo novo iznajdbo. Samo gluhorojeni so neozdravljivi. **Šumenje v ušesih,** preneha **takoj.** Opišiti Vaš slučaj. Preiskovanja in navodila brezplačna. Vsaki se zamore z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes.
596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — **Najfineje testenine,** po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernimi cenami.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbobe.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

Kožuhar in izdelovalec kap

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsa itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina ulica Acquedotto št 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine paštne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejih in konkurenčnih cenah.

Operatur kurjevih očes

(kalist)

diplomatični specijalist **Giordani** ima svoj ambulatorij na Korzu št. 23 II. Ordinuje od 8. predp. do 6. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- - hripi (influenci) - -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

škatljica po **80 stotink.**

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje od ogolunjene sladke škorje

škatljica po **60 stotink.**

Vdobiva se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Picciola Jeroniti, Luciani, Vitali & Vardabasso; v Reki: lekarna Prodanu; v Gorici lekarna Cristofoletti in Pontoni.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 6/8 %	proti	5 dnevni	odpovedi
„ 2 7/8 %	„	12 „	„
„ 3 1/4 %	„	4 mesečni	„
„ 3 1/2 %	„	8 „	„
„ 3 5/8 %	„	1 letni	„

Napoleone:

po 2 %	proti	20 dnevni	odpovedi
„ 2 1/2 %	„	40 „	„
„ 2 3/4 %	„	3 mesečni	„
„ 3 %	„	6 „	„

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 3/4 % do vsakega zneska izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za veče zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajijo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.